

บทที่ 3

วิธีวิทยาการวิจัย (Research Methodology)

การศึกษาและวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะจัดทำกฎหมายต้นแบบเพื่อการบังคับใช้เหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ดังนั้นการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลจึงกำหนดวิธีการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประกอบด้วย การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) และการมีส่วนร่วมในการออกแบบ (Participatory Design, Co-Design) และการรับฟังความคิดเห็น (Hearing) โดยมีรายละเอียดของวิธีวิจัยแต่ละวิธี ดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary research)

เป็นการวิจัยโดยใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นเอกสารในรูปแบบต่าง ๆ แยกประเภทข้อมูลออกเป็น

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) หมายถึง ข้อมูลข้อมูลดั้งเดิม (originality) ที่ยังไม่ผ่านการวิเคราะห์มาก่อน เป็นข้อมูลที่ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ เช่น กฎหมาย คำพิพากษาของศาล รายงานการประชุม ฯลฯ เป็นต้น เป็นข้อมูลที่ไม่จำเป็นต้องอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลก็ได้

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) หมายถึง ข้อมูลที่ได้ผ่านการวิเคราะห์มาแล้ว ผู้วิจัยนำเอาข้อมูลทุติยภูมิมาสังเคราะห์อีกครั้ง จึงเป็นข้อมูลที่ผู้วิจัยหากนำมาใช้ก็ต้องอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลทุกครั้งเนื่องจากข้อมูลที่มีการวิเคราะห์มาแล้วนั้นถือว่าเป็นข้อมูลของผู้วิเคราะห์เป็นเจ้าของย่อมมีลิขสิทธิ์ติดมากับข้อมูลหากนำมาใช้โดยไม่มีการวิเคราะห์จะทำให้ผิด Plagiarism ได้ ข้อมูลประเภทนี้ คือ หนังสือ ตำรา เอกสารการบรรยาย วิจัย บทความวิชาการ รายงานวิชาการ วิทยานิพนธ์ ที่เกี่ยวข้องกับเหตุรำคาญ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นเอกสาร ซึ่งการวิจัยนี้ได้กำหนดประเภทเอกสารและประเด็นที่ต้องการใช้ในการวิเคราะห์ คือ กฎหมายที่นำมาเพื่อการบังคับใช้เหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขตลอดจนการจัดการคุณภาพชีวิต และสุขอนามัยสำหรับพลเมืองที่อยู่ในชุมชนและ กฎหมายต่างประเทศเกี่ยวกับการบังคับใช้เหตุรำคาญ เอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องที่เป็นหลักการ และทฤษฎีรวมทั้ง รายงานวิจัย ตำรา และบทความทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ

โดยข้อมูลเอกสารที่ได้มานำมาใช้ในการวิเคราะห์เพื่อจัดทำกฎหมายต้นแบบเพื่อการบังคับใช้
 เหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ได้กำหนดหัวข้อของข้อมูลเอกสารที่เก็บรวบรวม
 ผู้วิจัยจึงกำหนดหัวข้อของข้อมูลเอกสารไว้ ดังต่อไปนี้

1.1 หลักการ แนวคิด และทฤษฎี

เป็นการวิจัย รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเอกสารต่าง ๆ ที่เป็น แนวคิด ทฤษฎี
 หลักการ และบทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้เหตุรำคาญ และข้อมูลจากรายงาน
 วิชาการ รายงานวิจัย เอกสารรายงานการประชุมสัมมนา วิทยานิพนธ์ บทความวิชาการของประเท
 ไทย และต่างประเทศ ที่เป็นทั้งข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ โดยมีแนวคิด ทฤษฎี และหลักการ
 ดังนี้

- 1) แนวคิดการกำกับดูแลในการปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2) แนวคิดในการดำเนินคดีแก่ผู้ก่อมลพิษ
- 3) ทฤษฎีรัฐและอำนาจรัฐ (Theory of State and Power of State)
- 4) หลักการใช้บังคับกฎหมาย (Law Implementation Principle)
- 5) หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation Principle)
- 6) หลักการกระจายอำนาจ
- 7) หลักแห่งความเป็นอิสระของท้องถิ่น

1.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง แยกเป็น

1.2.1 กฎหมายไทย

- 1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560
- 2) พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535
- 3) พระราชบัญญัติจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย
- 4) พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537
- 5) พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496
- 6) พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540
- 7) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2528
- 8) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ.2542
- 9) พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542
- 10) พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.2457
- 11) ระเบียบปฏิบัติของหน่วยงานภาครัฐในการบังคับใช้เหตุรำคาญ

1.2.2 กฎหมายต่างประเทศ

- 1) กฎหมายพื้นฐานว่าด้วยการป้องกันการรบกวนต่อสาธารณะ (The Fundamental Law to Prevent Public Nuisance, 1967) (Japan)
- 2) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการก่อความรำคาญสาธารณะในสาธารณรัฐอินเดีย (Law Relating to Public Nuisance in India 2018)
- 3) รัฐมินนิโซตา สาธารณรัฐอเมริกา (Minnesota's Public and Private Nuisance Laws 2015 (พ.ศ.2558))

1.3 เอกสารอื่น ๆ

เอกสารอื่น ๆ ได้แก่ ตำรา รายงานการวิจัย เอกสารการเรียนการสอน เอกสารรายงานการประชุมสัมมนา วิทยานิพนธ์ และบทความ รวมทั้งเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดลักษณะการบังคับใช้เหตุรำคาญ เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับมาประกอบการศึกษาและยกร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นต้นแบบเพื่อการบังคับใช้เหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

2. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)

การสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงลึกโดยการสัมภาษณ์โดยตรงจากผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย และนักวิชาการ นักกฎหมาย ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์ หรือมีอำนาจตัดสินใจ หรือเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้เหตุรำคาญ การสัมภาษณ์เชิงลึกมีจุดประสงค์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลอันจำเป็นต่อการนำไปวิเคราะห์หาคำตอบในการจัดทำกฎหมายกำหนดลักษณะหรือองค์ประกอบความผิดของเหตุรำคาญ การสัมภาษณ์เป็นไปอย่างไม่มีรูปแบบ ซึ่งอาจจะเพิ่มหรือลดประเด็นสัมภาษณ์ก็ได้ โดยผู้วิจัยจะดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเองตามประเด็นสัมภาษณ์ด้วยตนเองตามประเด็นสัมภาษณ์ที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1) วิธีการสัมภาษณ์ แบ่งเป็นขั้นตอน ดังนี้

(1) การติดต่อ

ผู้วิจัยได้ใช้หนังสือนำจากหลักสูตรนิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต และการติดต่อทางโทรศัพท์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์เชิงลึก และนัดหมายวันและเวลาในการสัมภาษณ์เชิงลึก และการยืนยันการให้สัมภาษณ์เชิงลึก

(2) การจัดทำประเด็นสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้จัดเตรียมประเด็นในการสัมภาษณ์ล่วงหน้าโดยมีการกำหนดประเด็นเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่จะนำไปวิเคราะห์หาคำตอบของโจทย์และวัตถุประสงค์ตามที่ได้กำหนดไว้

(3) การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกจะนำไปวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลเอกสาร โดยมี แนวคิด ทฤษฎี และหลักการ รวมทั้ง กฎหมายต่างประเทศ และกฎหมายไทย ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้เหตุรำคาญ รวมทั้งข้อมูลอื่น ๆ ที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ร่วมกันเพื่อจะได้คำตอบของความสำคัญของเหตุรำคาญ และสาระสำคัญ หากจะจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อการบังคับใช้เหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข เพื่อให้เป็นกฎหมายที่จะจัดทำขึ้นมานั้นสามารถที่จะลงโทษผู้กระทำผิดได้ และคำตอบที่จะได้จากการวิเคราะห์นี้จะนำไปสู่การรับฟังความคิดเห็น (Hearing) จากประชากรผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้เหตุรำคาญเพื่อให้ประชากรได้วิพากษ์และให้ข้อคิดเห็นสำหรับการนำไปปรับปรุงแก้ไขคำตอบของการวิจัยต่อไป

2) ประชากรสัมภาษณ์เชิงลึก (In- depth Interview) จำนวน 9 คน ประกอบด้วย

(1) กลุ่มผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข จ.ชลบุรี เรียนนายแพทย์สาธารณสุข จ.ชลบุรี เนื่องจากเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบสุขอนามัยของคนในท้องถิ่นรวมถึงการให้ความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุรำคาญ

(2) กลุ่มผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข จ.ระยอง นายแพทย์สาธารณสุข จ.ระยอง เนื่องจากเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบสุขอนามัยของคนในท้องถิ่นรวมถึงการให้ความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุรำคาญ

(3) กลุ่มผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ จ.ชลบุรี ผู้อำนวยการศูนย์ควบคุมมลพิษ จ.ชลบุรี เนื่องจากเป็นองค์กรรัฐที่มีการใช้อำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบสิ่งที่เกี่ยวข้องกับมลพิษหรืออาจเป็นเหตุรำคาญทั่วไป

(4) กลุ่มผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ จ.ระยอง ผู้อำนวยการศูนย์ควบคุมมลพิษ จ.ระยอง เนื่องจากเป็นองค์กรรัฐที่มีการใช้อำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบสิ่งที่เกี่ยวข้องกับมลพิษหรืออาจเป็นเหตุรำคาญทั่วไป

(5) กลุ่มผู้แทนเทศบาลมาบตาพุด จ.ระยอง นายกเทศมนตรี เทศบาลมาบตาพุด เนื่องจากเป็นองค์กรรัฐที่มีเทศบัญญัติกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำเทศบัญญัติหรือแนวทางในการคุ้มครอง ตรวจสอบ รับเรื่องร้องเรียน ระงับข้อพิพาท

(6) กลุ่มผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อ.ปลวกแดง จ.ระยอง นายกองค์การบริหารส่วนตำบล เนื่องจากเป็นองค์กรรัฐที่มีข้อบัญญัติกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่

ในการจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือแนวทางในการคุ้มครอง ตรวจสอบ รับเรื่องร้องเรียน ระวังข้อพิพาท

(7) กลุ่มผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบล ทางเกวียน อ.แก่ง จ.ระยอง นายกองค้ำการ บริหารส่วนตำบลเนื่องจากเป็นองค์กรรัฐที่มีข้อบัญญัติกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำ ข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือแนวทางในการคุ้มครอง ตรวจสอบ รับเรื่องร้องเรียน ระวังข้อพิพาท

(8) กลุ่มผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบลกรำ อ.กรำ จ.ระยอง นายกองค้ำการ บริหาร ส่วนตำบลเนื่องจากเป็นองค์กรรัฐที่มีข้อบัญญัติกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำข้อบัญญัติ ท้องถิ่นหรือแนวทางในการคุ้มครอง ตรวจสอบ รับเรื่องร้องเรียน ระวังข้อพิพาท

(9) กลุ่มผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบล ชากโค่น อ.แก่ง จ.ระยอง นายกองค้ำการ บริหารส่วนตำบลเนื่องจากเป็นองค์กรรัฐที่มีข้อบัญญัติกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำ ข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือแนวทางในการคุ้มครอง ตรวจสอบ รับเรื่องร้องเรียน ระวังข้อพิพาท

3) ประเด็นสัมพันธเชิงลึก

เป็นการสัมพันธเชิงลึกเชิงสนทนาระหว่างประชากรสัมพันธกับผู้วิจัยตามประเด็น เกี่ยวกับกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการบังคับใช้เหตุรำคาญตามกฎหมายการสาธารณสุข โดยกำหนดไว้และมอบให้ประชากรสัมพันธเป็นการล่วงหน้า แยกเป็นประเด็นคำถามดังต่อไปนี้

- (1) หลักการ ทฤษฎี และแนวคิด ที่จะใช้เพื่อการวิเคราะห์หมีอะไรบ้าง
- (2) สภาพการณ์แห่งปัญหาและผลกระทบของเหตุรำคาญเป็นอย่างไร
- (3) ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายของหน่วยงานภาครัฐเป็นอย่างไร แก้ไขปัญหานั้น อย่งไร

(4) ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้เหตุรำคาญของของหน่วยงานราชการ ส่วนกลาง และราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างไร

- (5) การบังคับใช้เหตุรำคาญได้ประโยชน์อย่างไรและส่งผลกระทบต่อชุมชนในด้านใดบ้าง
- (6) กฎหมายของประเทศใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้เหตุรำคาญ
- (7) กฎหมายของไทยมีกฎหมายอะไรบ้างที่ใช้ในการบังคับใช้เหตุรำคาญ
- (8) ขอบเขตแห่งอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการมีส่วนร่วม บริหาร จัดการแก้ไขปัญหา ประกอบด้วยอะไรบ้าง

(9) มาตรการอะไรบ้างที่จะส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนและภาคเอกชนมีส่วนร่วม ในการไม่สร้างเหตุรำคาญ

(10) ข้อบัญญัติท้องถิ่นต้นแบบเพื่อการบังคับใช้กฎหมายการสาธารณสุขว่าด้วยเหตุ รำคาญมีรูปแบบ โครงสร้างองค์ประกอบของข้อบัญญัติประกอบด้วยอะไรบ้าง

(11) แนวทางการจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นต้นแบบเพื่อการบังคับใช้กฎหมาย การสาธารณสุขด้วยเหตุรำคาญ เป็นอย่างไร

3. การมีส่วนร่วมออกแบบ - ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อการบังคับใช้เหตุรำคาญ ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ซึ่งวิธีการจัดทำเป็นกฎหมายที่คืบหน้าสมควรที่จะให้ผู้มีส่วนได้เสียในการมีส่วนร่วมออกแบบกฎหมายในฐานะที่จะเป็นผู้ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย เป็นผู้บังคับใช้กฎหมายโดยตรง ทั้งนี้ เพื่อจะทำให้ได้ต้นแบบข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ได้มาจากผู้วิจัยเท่านั้น ดังนั้นการมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design) ในบริบทของการวิจัยทางกฎหมาย คือ การที่ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) กับกฎหมายฉบับนั้น ๆ ได้เข้ามีส่วนร่วมในการออกแบบสาระสำคัญของข้อบัญญัติท้องถิ่น ที่เห็นว่าควรจะมีการบัญญัติไว้ ซึ่งวิธีการนี้เป็นอีกวิธีหนึ่งที่มีการนำไปใช้เป็นวิวิทย์การวิจัยที่มุ่งต่อการจัดทำเป็นต้นแบบ หรือรูปแบบ (Model) จากการวิจัย

สำหรับการวิจัยนี้ได้นำเอาแนวคิดการวิจัย (สุนีย์ มัลลิกะมาลย์, 2560, หน้า 11) ที่กล่าวว่า การวิจัยหรือดำเนินการปรับปรุงแก้ไข โดยผู้วิจัยมีหน้าที่ในการนำเอาคำตอบจากการใช้วิธีวิจัยนี้ไปวิเคราะห์ตามหลักวิชาการ และวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลจากการวิจัยด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ ข้อมูลที่ได้มาทั้งหมดจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้สำหรับการจัดทำกฎหมายให้เป็นข้อบัญญัติท้องถิ่นที่เหมาะสมต่อการบังคับใช้ ทั้งนี้เพราะกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ส่วนใหญ่ยังมีข้อจำกัดในการบังคับใช้และการปฏิบัติตามเพราะกฎหมายมักมุ่งเน้นไปสู่การบังคับและมีการกำหนดโทษที่จะทำให้มีการยอมทำตามเพราะกลัวการถูกลงโทษจึงส่งผลให้มีการพยายามหลีกเลี่ยงกฎหมายเป็นประโยชน์ในแง่ของการตีความ กฎหมายที่ดีจึงควรคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่จะทำให้สามารถบังคับใช้ได้จริง ด้วยเหตุนี้การจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นต้นแบบของ การวิจัยนี้จึงนำเอาวิธีการมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design) มาใช้โดยมีรายละเอียดของการดำเนินการ ดังนี้

3.1 การกำหนดกลุ่มประชากร

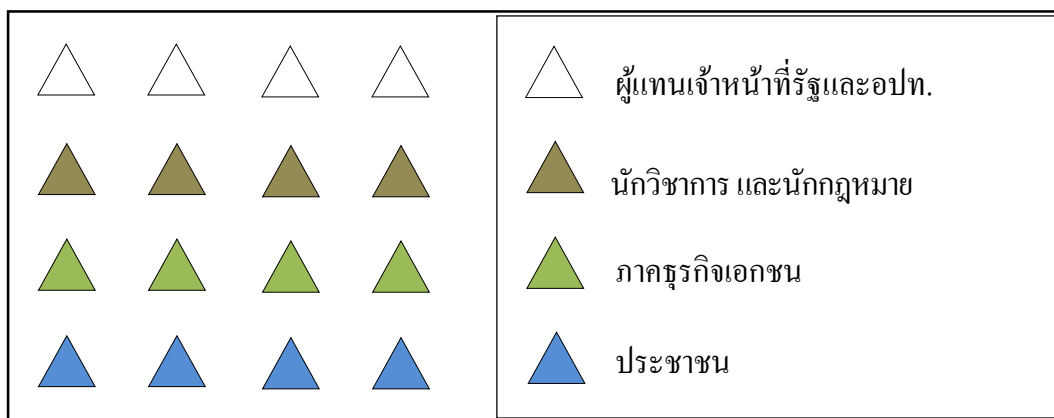
ประชากรผู้มีส่วนได้เสียแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเฉพาะ และกลุ่มผสม ดังนั้นประชาชนที่จะอยู่ในแต่ละกลุ่มจึงประกอบด้วย

ประชากรกลุ่มเฉพาะ มี 4 กลุ่ม รวม 16 คน คือ

- 1) ผู้แทนเจ้าหน้าที่รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 4 คน
- 2) นักวิชาการและนักกฎหมาย จำนวน 4 คน

3) ภาครัฐกิจเอกชน จำนวน 4 คน

4) ประชาชน จำนวน 4 คน

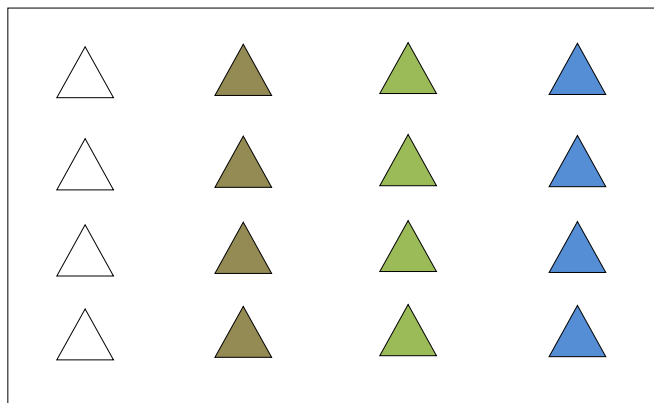
ภาพประกอบที่ 3.1 ภาพกลุ่มประชากรกลุ่มเฉพาะ

ภาพประกอบที่ 3.2 ประชากรกลุ่มเฉพาะ 4 กลุ่ม

กลุ่มประชากรเฉพาะมี 4 กลุ่ม แต่ละกลุ่มจะร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นและความต้องการที่จะให้มีในข้อบัญญัติท้องถิ่นเกี่ยวกับเหตุรำคาญ ตามแต่ประสบการณ์ที่มีอยู่แต่ละเป็นต้นแบบที่มาจากกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มเดียวกัน ดังนั้นต้นแบบที่จะได้จึงมาจากผู้มีส่วนได้เสียทั้ง 4 กลุ่มเฉพาะซึ่งอาจจะเหมือนหรือแตกต่างกันก็ได้

กลุ่มประชากรผสม มี 4 กลุ่ม เป็นการแยกประชากรกลุ่มเฉพาะแต่ละกลุ่มมารวมกันเป็นกลุ่มผสม ดังนั้นกลุ่มผสมจึงมีประชากรจากเจ้าหน้าที่รัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นักวิชาการ นักกฎหมาย และประชาชน

ภาพประกอบที่ 3.3 ภาพกลุ่มประชากรกลุ่มผสม

ภาพประกอบที่ 3.4 ประชากรกลุ่มผสม 4 กลุ่ม

หลักการและเหตุผลของการมีกลุ่มผสม คือ การให้ผู้มีส่วนได้เสียที่มีประสบการณ์แตกต่างกันมาร่วมอภิปรายตามความคิดเห็นของแต่ละฝ่ายซึ่งอาจสอดคล้องกันหรือแตกต่างกันก็ได้ แต่ในแต่ละกลุ่มจะต้องมีข้อสรุปของกลุ่ม

3.2 ขั้นตอนในการดำเนินการ มีดังนี้

การเตรียมความพร้อม ด้วยการกำหนดประชากรผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้เหตุรำคาญในแต่ละส่วนงาน และมีหนังสือเชิญประชากรให้เข้ามีส่วนร่วมออกแบบสำหรับสถานที่เป็นห้อง สำหรับอุปกรณ์ที่ใช้ในการออกแบบประกอบด้วย กระดาษสำหรับเขียนคำตอบเพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมกลุ่มทุกกลุ่ม ปากกาสำหรับเขียนคำตอบ และเลขาประจำกลุ่มที่จะทำหน้าที่จดประเด็นคำตอบจากกลุ่มเฉพาะและกลุ่มผสม

ภาพประกอบที่ 3.5 การจัดสัมมนาการมีส่วนร่วมออกแบบ

การดำเนินการดังกล่าวแบ่งเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงเช้า เป็นการมีส่วนร่วมออกแบบของกลุ่มประชากรเฉพาะ 4 กลุ่ม ช่วงบ่าย เป็นกลุ่มประชากรผสม 4 กลุ่ม ทั้ง 2 ช่วงแม้กลุ่มประชากรจะแตกต่างกันแต่ก็ใช้ประเด็นหรือหัวข้อที่จะให้ออกแบบเดียวกัน การดำเนินการทั้ง 2 ช่วงเวลาดังกล่าวจะมีการเลือกประธานกลุ่ม เพื่อทำหน้าที่นำเสนอคำตอบของกลุ่มตนต่อที่ประชุม โดยมีรายละเอียดของการดำเนินการมี ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยนำเสนอข้อค้นพบของงานวิจัยและประเด็น โครงสร้างของกฎหมายเพื่อกำหนดให้เป็นประเด็นที่เป็นหัวข้อสำหรับให้กลุ่มประชากรที่กำหนดไว้ร่วมออกแบบตามหัวข้อที่กำหนด

ภาพประกอบที่ 3.6 ภาพนำเสนอ

ขั้นตอนที่ 2 ให้แต่ละกลุ่มเฉพาะ 4 กลุ่มในชุดแรก แยกกันดำเนินการร่วมออกแบบด้วยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น อภิปรายร่วมกัน พร้อมหาข้อยุติของคำตอบของกลุ่มในแต่ละประเด็นที่กำหนดไว้ โดยมีผู้วิจัยอยู่ประจำแต่ละกลุ่ม ที่น่าจะอำนวยความสะดวกในการจดเนื้อความที่ได้จากการออกแบบของแต่ละกลุ่ม เป็นคำตอบจากการตกลงร่วมกันภายในกลุ่มนั้น ๆ

ขั้นตอนที่ 3 ให้ผู้แทนแต่ละกลุ่มประชากรเฉพาะ นำเสนอรูปแบบที่จัดทำขึ้นมาแล้วต่อที่ประชุมเพื่อรับฟังและรับรู้รูปแบบของกลุ่มตน

ภาพประกอบที่ 3.7 ภาพกลุ่มเฉพาะนำเสนอผล

การดำเนินการขั้นตอนที่ 1 - 3 จะใช้เวลาในการดำเนินการประมาณ 2 ชั่วโมง ซึ่งโดยปกติจะเป็นช่วงเวลาเช้า

ขั้นตอนที่ 4 จัดกลุ่มประชากรใหม่อีกครั้งเป็นกลุ่มประชากรผสมที่มาจากตัวแทนของประชากรกลุ่มเฉพาะมารวมเป็นกลุ่มใหม่ ได้ 4 กลุ่ม และดำเนินการเช่นเดียวกับขั้นตอนที่ 1 - 3

ภาพประกอบที่ 3.8 ภาพกลุ่มผสมนำเสนอ

ขั้นตอนนี้จะใช้เวลาเท่ากับขั้นตอนที่ 1 - 3 คือ ประมาณ 2 ชั่วโมง ดังนั้น การดำเนินการจึงเป็นช่วงบ่ายในวันเดียวกันเพื่อจะได้ความต่อเนื่องของความคิด เมื่อได้คำตอบของรูปแบบมาแล้ว ผู้แทนกลุ่มจะนำเสนอแบบที่ร่วมกันจัดทำโดยเสนอต่อที่ประชุมเช่นเดียวกับการดำเนินการในช่วงเช้า

คำตอบที่ได้จากกลุ่มประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม และกลุ่มผสม 4 กลุ่มนี้ ผู้วิจัยนำไปวิเคราะห์เปรียบเทียบในรูปแบบของตารางเปรียบเทียบ และวิเคราะห์เพื่อให้ได้คำตอบที่จะเป็นการยืนยันสาระสำคัญของข้อบัญญัติท้องถิ่นการบังคับใช้เหตุนำคาญต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิจัยฉบับนี้มีแนวคิดในการจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการบังคับใช้เหตุนำคาญ โดยมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อระงับเหตุนำคาญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปัญหาการขาดหลักเกณฑ์ในทางเนื้อหาที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะอาศัยเป็นหลักอ้างอิงใช้อำนาจชี้ขาดในการออกคำสั่ง ตลอดไปถึงการขาดกฎหมายที่เจ้าพนักงาน

ท้องถิ่น หรือ เพื่อให้ผู้ก่อเหตุรำคาญจะได้รับรู้ว่าจะต้องปฏิบัติตัวอย่างไร จึงนำไปสู่การวิเคราะห์หลักการ ทฤษฎีและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้เหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข รวมถึงการวิจัยเพื่อการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อหาคำตอบในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยจัดทำเป็นร่าง Model ข้อบัญญัติท้องถิ่นต้นแบบว่าด้วยการบังคับใช้เหตุรำคาญตามกฎหมายสาธารณสุข ซึ่งมีโครงสร้างข้อบัญญัติประกอบด้วย หลักการและเหตุผล อำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงานสาธารณสุข การมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคเอกชน การดำเนินการเพื่อการบังคับใช้กฎหมาย และความรับผิดชอบ

5. วิธีการจัดทำร่างกฎหมาย

ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมตามวิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพที่ประกอบด้วย การวิจัยเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก และการมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ ทั้งหมดจะนำมาวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ร่วมกัน โดยพิจารณาให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ.2562 เพื่อเป็นฐานข้อมูลสำหรับการจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นต้นแบบเพื่อการบังคับใช้เหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขต่อไป

ในการจัดทำร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นต้นแบบว่าด้วยการบังคับใช้เหตุรำคาญตามกฎหมายสาธารณสุขนั้นการวิจัยได้นำเอารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา 77 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในส่วนของประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐ ข้อ 4.7.1 ภาครัฐจัดให้มีกฎหมายที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลง ปรับเปลี่ยนบทบาทของภาครัฐเป็นผู้อำนวยความสะดวก กำหนดกติกาในการแข่งขันให้เกิดความเป็นธรรมแก่การดำเนินธุรกิจทั้งในธุรกิจทั่วไปและธุรกิจเฉพาะ ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้สามารถตอบสนองกับการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบการผลิต การค้า การบริการ และสามารถอำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการคุ้มครองผู้บริโภค โดยเฉพาะการปรับปรุงแก้ไขและยกเลิกกฎหมายต่าง ๆ ให้มีความชัดเจน ทันสมัย เป็นธรรม เอื้ออำนวยต่อการบริหารราชการแผ่นดิน การพัฒนาประเทศ การให้บริการประชาชน การประกอบธุรกิจ การแข่งขันระหว่างประเทศ สอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ รวมทั้ง การสร้างการรับรู้และความเข้าใจในข้อกฎหมาย และบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เท่าเทียม และหลักเกณฑ์การจัดทำกฎหมาย

ตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ.2562 มาตราตรวจสอบเพื่อมิให้มีการจัดทำกฎหมายขัดแย้งกับข้อกำหนดเหล่านั้น

6. การรับฟังความคิดเห็น (Hearing)

เมื่อได้ดำเนินการศึกษาและวิจัยจนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์และได้จัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการบังคับใช้เหตุรำคาญตามกฎหมายการสาธารณสุขแล้ว เพื่อเป็นการยืนยันความครบถ้วนเหมาะสมของกฎหมายต้นแบบดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำคำตอบที่ได้จากการศึกษาและวิจัยไปนำเสนอในที่ประชุมสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นด้วยการวิพากษ์และแสดงความคิดเห็นต่อกฎหมายต้นแบบ (Model Law) ดังกล่าว โดยมีผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับที่สาธารณสุขประโยชน์สำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน จำนวน 30 คน ประกอบด้วยกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการที่สาธารณสุขประโยชน์สำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ได้แก่

1) กลุ่มหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้เหตุรำคาญตามกฎหมายการสาธารณสุข ในองค์กรและหน่วยงานรัฐผู้ดูแลรับผิดชอบ เช่น เจ้าพนักงานสาธารณสุข เจ้าหน้าที่ฝ่ายอนามัยและสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารปกครององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2) กลุ่มนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้เหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

3) กลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้เหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

4) กลุ่มบุคคลผู้มีส่วนได้เสียกับการบังคับใช้เหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข เช่น ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณที่เกิดเหตุรำคาญ

ในการนี้ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาจะได้วิพากษ์และให้ข้อเสนอแนะทำให้ผู้วิจัยสามารถนำเอาข้อคิดเห็นที่ได้ไปดำเนินการแก้ไขปรับปรุงข้อบัญญัติท้องถิ่นต้นแบบว่าด้วยการบังคับใช้เหตุรำคาญตามกฎหมายการสาธารณสุข ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ประชากรที่ร่วมรับฟังความคิดเห็นเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบของข้อบัญญัติท้องถิ่นต้นแบบว่าด้วยการบังคับใช้เหตุรำคาญตามกฎหมายว่าสาธารณสุข จะประกอบด้วยเจ้าพนักงานท้องถิ่น พนักงานตำรวจ ทนายความ เจ้าพนักงานสาธารณสุข เจ้าหน้าที่กรมคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน ประชาชนผู้เคยได้รับเหตุรำคาญ ซึ่งการวิจัยนี้กำหนดไว้ประมาณ 30 คน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็น เมื่อเมื่อวันศุกร์ที่ 31 มีนาคม 2565 ณ ห้องแมกโนเลีย อาคาร 3 ชั้น 2 โรงแรมที เค พาเลซ แอนด์ คอนเวนชัน กรุงเทพมหานคร

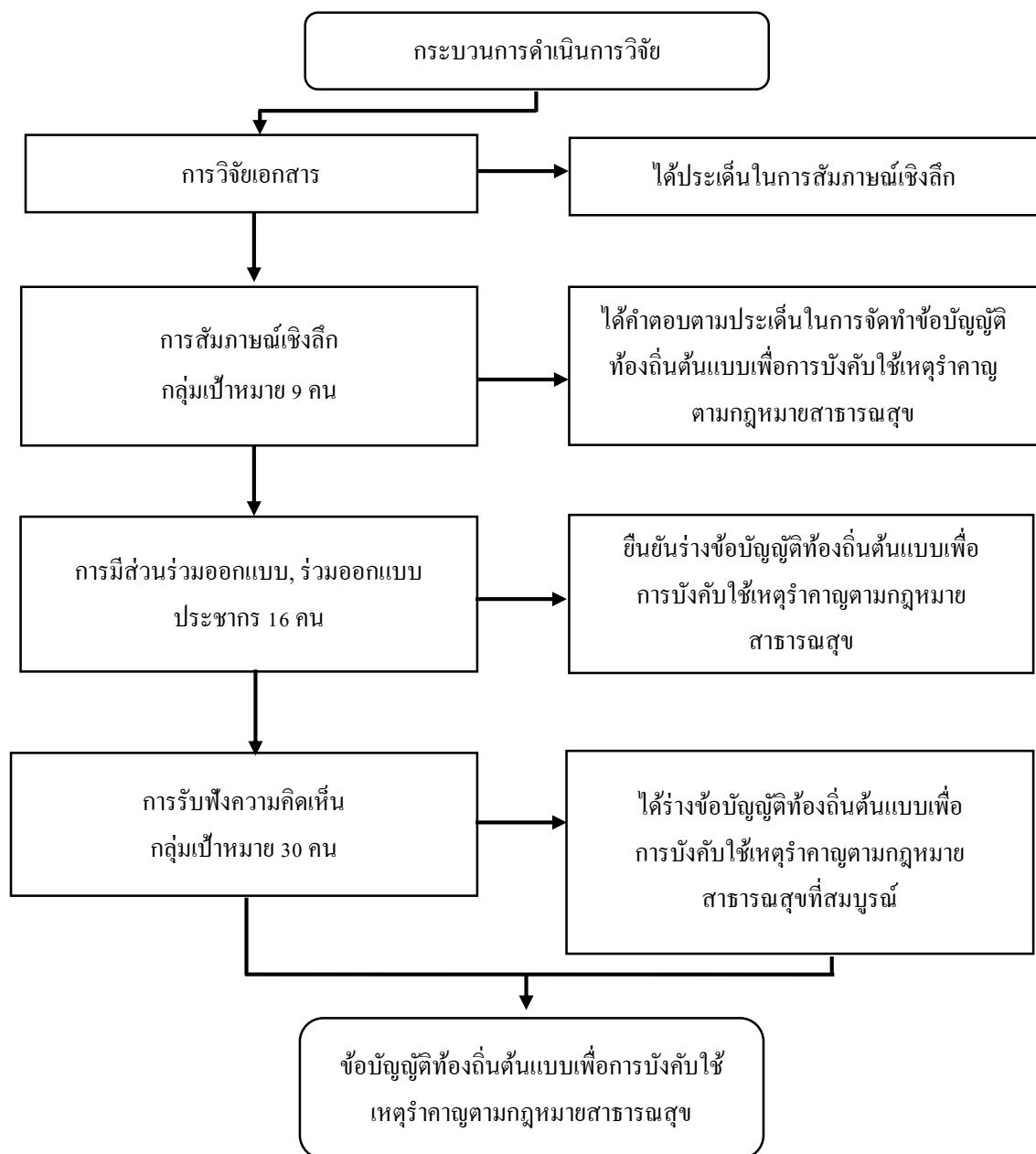

ภาพประกอบที่ 3.9 การสัมมนารับฟังความคิดเห็น

ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการเก็บรวบรวมตามวิธีวิทยาการวิจัยที่กำหนดไว้ดังกล่าวแล้วนั้น จะนำไปสู่การวิเคราะห์เพื่อการจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นต้นแบบว่าด้วยการบังคับใช้เหตุน้ำคาญตามกฎหมายสาธารณสุข

7. กฎหมายต้นแบบว่าด้วยองค์กรภาคประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจของ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดเป้าหมายที่เป็นวัตถุประสงค์การวิจัยอันเป็นผลผลิต (Output) ของการวิจัย คือ ข้อบัญญัติท้องถิ่นต้นแบบว่าด้วยการบังคับใช้เหตุน้ำคาญตามกฎหมายสาธารณสุข ดังนั้น ในการจัดทำรูปแบบจึงได้นำแนวคิด ทฤษฎี หลักการและแนวคิดที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม และคำตอบจากการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) มาใช้ในการจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นต้นแบบเพื่อการบังคับใช้เหตุน้ำคาญตามกฎหมายสาธารณสุข เมื่อได้ร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นต้นแบบเพื่อการบังคับใช้เหตุน้ำคาญตามกฎหมายสาธารณสุขแล้วนั้น การวิจัยได้นำไปสู่การทำการมีส่วนร่วมออกแบบ - ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co- Design) และการรับฟังความคิดเห็น (Hearing) ซึ่งสามารถสรุปกระบวนการวิธีวิทยาการวิจัยได้ ดังนี้

ภาพประกอบที่ 3.10 กระบวนการวิจัย